

Klasa: 344-01/10-01/630
Ur.broj: 376-04-10-06
Zagreb, 22. prosinca 2010.g.

Na temelju članka 12. stavka 1. točke 6. i članka 30. stavka 5. Zakona o elektroničkim komunikacijama (NN 73/08), u postupku određivanja infrastrukturnom operatoru Hrvatskom Telekomu d.d., Zagreb, Savska cesta 32, obveze izrade i objave standardne ponude o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, Vijeće Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije na sjednici održanoj 22. prosinca 2010.g. donijelo je

ODLUKU

- I. Trgovačkom društvu Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Savska cesta 32 (HT) nalaže se u roku 45 dana od primitka ove odluke izraditi i objaviti standardnu ponudu o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (Standardna ponuda) koja mora uključivati sljedeće odredbe:
 1. Standardna ponuda stupa na snagu danom objave i vrijedi do izmjene ove odluke.
 2. Standardna ponuda sadrži pojmove i značenja te popis korištenih kratica.
 3. Definicija pojma slobodni prostor mora biti u skladu s definicijom određenom člankom 4. stavkom 2. Pravilnika o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (NN 154/98 i 93/10, Pravilnik).
 4. HT je obvezan u roku 6 mjeseci od stupanja na snagu Standardne ponude osigurati operatorima korisnicima, po troškovno orijentiranim cijenama, on line pristup bazi podataka o trasama kabelaške kanalizacije, kablaskim zdencima te tehničku dokumentaciju postojećeg stanja svake pojedine trase iz koje će biti jasno vidljiv raspoloživi kapacitet izgrađene kabelaške kanalizacije i trenutno zauzeće. Baza podataka mora biti redovito ažurirana, a najmanje 24 sata od promjena. HT ima pravo naplaćivati uslugu on line pristupa bazi podataka na način da naplati jednokratni trošak on line pristupa bazi podataka (izradu on line sučelja) i trošak preuzimanja podataka (tehničke dokumentacije) koji ne smije biti skuplji od cijena koje vrijede za katastarske planove po cjeniku Državne geodetske uprave.
 5. Do dana izrade baze podataka iz točke 4., ukoliko operator korisnik prije podnošenja zahtjeva zatraži podatke o raspoloživosti slobodnog kapaciteta elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme na određenoj trasi, HT je obvezan u roku 3 radna dana od dana primitka zahtjeva dati operatoru korisniku podatke (tehničku dokumentaciju) u elektronskom obliku - dwg formatu na katastarskoj podlozi i omogućiti mu pristup trasi radi provjere stvarnog stanja. Trošak preuzimanja podataka (tehničke dokumentacije) ne smije biti skuplji od cijena koje vrijede za katastarske planove po cjeniku Državne geodetske uprave.

6. Zahtjev za ugovaranje zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (zahtjev) mora sadržavati sljedeće dijelove:
 - naziv operatora,
 - početnu i završnu točku trase (ukoliko su poznate operatoru korisniku),
 - tehničke podatke (tip i vrstu kabela, promjer kabela, dužinu kabela, dužinu trase),
 - planirano vrijeme trajanja radova (polaganja kabela i postavljanja i spajanja opreme),
 - podatak o tome zahtijeva li operator korisnik da tehničko rješenje izradi HT,
 - tehničko rješenje (koje mora sadržavati troškovnik rada i materijala) koje je izradio operator korisnik odnosno treća osoba po njegovom zahtjevu.
7. U slučaju da se zahtjev odnosi na više trasa, operator korisnik može uz zahtjev dostaviti već izrađeno idejno rješenje u kojem slučaju nije obvezan dostaviti početnu i završnu točku svake pojedine trase. Operator korisnik može uz jedan zahtjev priložiti potreban broj skica svih zahtijevanih trasa. Jedan zahtjev koji sadrži veći broj skica ne smije obuhvatiti područje veće od jedne katastarske općine.
8. Način predaje – zahtjevi se dostavljaju elektroničkom poštom, web servisima (XML-RPC), faksom ili poštom.
9. HT je obvezan voditi centraliziranu bazu podataka o zaprimljenim zahtjevima, koja će biti dostupna HAKOM-u putem on line web pristupa i putem web servisa (XML-RPC).
10. Za ispunjenje obveza iz točaka 8. i 9. HT će izraditi B2B sučelje (web servis) najkasnije u roku 6 mjeseci od objave standardne ponude. Do tada je obvezan osigurati ostale načine podnošenja zahtjeva i pristupa centraliziranoj bazi iz točaka 8. i 9.
11. Ako je zahtjev nepotpun ili sadrži druge nedostatke, HT će u roku 3 radna dana od primitka zahtjeva obavijestiti operatora korisnika o nedostacima i dati mu rok od 3 radna dana za ispravljanje nedostataka.
12. HT je obvezan na zahtjev operatora korisnika pismeno odgovoriti u roku 15 dana od primitka zahtjeva, pri čemu odgovor mora sadržavati prijedlog ugovora o zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme. Ukoliko je operator korisnik u zahtjevu zatražio izradu tehničkog rješenja od strane HT-a, odgovor mora sadržavati i izrađeno tehničko rješenje.
13. Ukoliko HT ne odgovori na zahtjev u roku iz točke 5. i 12., za svaki dan zakašnjenja plaća penale u iznosu od 500,00 kuna za svaki dan zakašnjenja do 10 dana kašnjenja, a za više od 10 dana 2.500,00 kuna po danu za svaki dan zakašnjenja. Svako neopravdano odbijanje zahtjeva smatra se zakašnjenjem.
14. HT je obvezan zahtjeve rješavati prema redoslijedu njihova zaprimanja, odnosno u skladu s važećim propisima.
15. Operator korisnik nije obvezan dostavljati plan zahtjeva unaprijed.

16. Ako je odgovor na zahtjev negativan, HT će u daljnjem roku od 15 dana pronaći alternativno rješenje (izgradnja dodatne kanalizacijske cijevi ili reorganizaciju upotrebe postojećih cijevi) u kojem slučaju će se HT i operator korisnik dogovoriti o uvjetima i troškovima realizacije. Ukoliko se radi o alternativnom rješenju na postojećoj trasi, primjenjuje se obveza iz točke 37.
17. HT je obvezan voditi redovitu evidenciju (na mjesečnoj razini) o glavnim pokazateljima učinkovitosti (KPI-key performance indicators) osobito o brzini i načinu rješavanja zahtjeva, realizaciji zahtjeva (rokovima i kvaliteti izvedenih radova) i otklonima kvarova na EKI, te omogućiti HAKOM-u i operatorima korisnicima on line pristup navedenoj evidenciji.
18. U slučaju izrade tehničkog rješenja od strane operatora korisnika (odnosno treće osobe koju je ovlastio operator korisnik), HT nema ovlasti vršiti nadzor ili izdavati suglasnost na tehničko rješenje, ali ima pravo prigovoriti tehničkom rješenju ukoliko smatra da je izrađeno suprotno pravilima struke i važećim propisima, u kojem slučaju će operator korisnik biti obvezan uskladiti tehničko rješenje s važećim propisima i pravilima struke. U slučaju da tehničko rješenje izradi HT, jednako pravo ima operator korisnik. Rok za podnošenje prigovora na tehničko rješenje je 5 dana od dana zaprimanja tehničkog rješenja. Prigovor se također može odnositi i na visinu troškova radova i materijala iz dostavljenog tehničkog rješenja, u kojem slučaju podnositelj prigovora može ponuditi novi troškovnik s nižim cijenama i istim ili kraćim rokovima realizacije. U slučaju neosnovanog prigovora, podnositelj prigovora plaća penale u iznosu od 500,00 kuna za svaki dan odgode početka realizacije radova do 10 dana odgode, a za više od 10 dana 2.500,00 kuna po danu za svaki dan odgode. Na zahtjev operatora, HAKOM će ocjenjivati osnovanost prigovora.
19. Trošak izrade tehničkog rješenja od strane HT-a mora biti razmjern stvarno utrošenom vremenu i temeljen na troškovno orijentiranim cijenama. HT smije naplatiti samo stvarni trošak izrade tehničkog rješenja od strane ovlaštene osobe i stvarni trošak dostave dokumentacije.
20. HT može obavljati sljedeće vrste nadzora:
 - nadziranje prilikom izvođenja radova iz tehničkog rješenja,
 - nadziranje prilikom redovitog ili interventnog održavanja,
 - nadziranje prilikom otklona smetnji/interventnih radova.
21. HT je obvezan omogućiti operatoru korisniku izvođenje radova i osigurati provođenje nadzora u rokovima propisanim standardnom ponudom.
22. U slučaju radova na otklanjanju smetnji/interventni radovi, operator korisnik je ovlašten odmah po slanju obavijesti HT-u, pristupiti otklanjanju smetnji ukoliko je to nužno za neometano pružanje usluga, a HT je obvezan omogućiti operatoru korisniku pristup kabelskoj kanalizaciji. HT će odlučiti hoće li osigurati nadziranje nad obavljanjem radova. Po završetku radova, operator korisnik je obvezan dostaviti HT-u izvješće o provedenim radovima. Troškove otklanjanja smetnji na kabelima operatora korisnika snosi HT, osim ako je smetnja uzrokovana razlozima na strani operatora korisnika. U slučaju da je prilikom otklanjanja smetnji/ interventnih radova

operator korisnik ošteti infrastrukturu ili kabele drugog operatora, obvezan je otkloniti učinjenu štetu na vlastiti trošak.

23. Cijene nadzora moraju biti troškovno orijentirane i u skladu s cijenama nadzora iz drugih standardnih ponuda HT-a. Svi troškovi koji mogu proizaći iz nadzora HT-a nad uklanjanjem smetnji/interventnim radovima ne smiju se naplatiti posebno, već su uključeni u mjesečnu cijenu najma zajedničkog korištenja, osim ako je do smetnje došlo zbog razloga na strani operatora korisnika.
24. HT je obvezan osigurati jedinstveni broj za prijavu smetnji/interventnih radova koji će biti dostupan 24 sata dnevno, sedam dana u tjednu, kao i osigurati mogućnost prijave smetnji/interventnih radova elektronskim putem.
25. Ukoliko HT na zahtjev operatora korisnika obavlja radove na otklanjanju smetnji/interventne radove, nema pravo na naknadu stvarnih troškova, osim u slučaju da je smetnja uzrokovana razlozima na strani operatora korisnika.
26. Ukoliko je smetnja uzrokovana razlozima na strani operatora korisnika, HT ima pravo na naknadu troškova stvarno izvedenih radova koji su bili nužni za otklanjanje smetnje. Cijena radova na njihovom uklanjanju mora biti razmjerna stvarno utrošenom vremenu i temeljena na troškovno orijentiranim cijenama te u skladu s cijenama radova iz drugih standardnih ponuda HT-a.
27. HT će započeti/dopustiti započinjanje radova iz tehničkog rješenja bez odgađanja, nakon što zaprimi pisanu obavijest od operatora korisnika o prihvaćanju tehničkog rješenja HT-a, odnosno nakon što HT zaprimi tehničko rješenje koje je izradio operator korisnik (osoba koju je ovlastio operator korisnik) na koje nije imao opravdane primjedbe.
28. Operator korisnik može izabrati hoće li usluge izvođenja radova iz tehničkog rješenja obavljati HT ili operator korisnik (odnosno treća osoba po njegovom izboru) u kojem slučaju će obavijestiti HT o početku radova. Radove mogu izvoditi samo ovlaštene osobe prema posebnim propisima o gradnji.
29. Ukoliko HT u tijeku nadzora nad izvođenjem radova operatora korisnika (odnosno treće osobe po njegovom izboru) utvrdi da oni nisu u skladu s tehničkim rješenjem, može zatražiti od operatora korisnika ispravak sukladno tehničkom rješenju. Troškove ispravka radova kao i time uzrokovane troškove dodatnog nadzora HT-a snosi operator korisnik, osim u slučaju da je zahtjev za ispravak bio neopravdan. U slučaju da neopravdani zahtjev za ispravak HT-a dovede do povećanja troškova i zakašnjenja u realizaciji radova, isti će se tretirati kao zakašnjenje od strane HT-a navedeno u točki 31. Na zahtjev operatora, HAKOM će ocjenjivati opravdanost zahtjeva za ispravak radova.
30. Primopredaja radova mora biti provedena odmah, a najkasnije u roku 8 dana od dana završetka radova. Ako radove obavlja HT, obvezan je o provedenim radovima obavijestiti operatora korisnika i dostaviti mu dokumentaciju izvedenog stanja. Ako radove obavlja operator korisnik (odnosno treća osoba po njegovom izboru), obvezan je u navedenom roku dostaviti HT-u izvedbenu tehničku dokumentaciju. Po izvršenim

radovima, HT će sastaviti zapisnik o primopredaji kojeg će potpisati operator korisnik i HT koji time prihvaćaju izvedene radove.

31. U slučaju kašnjenja s primopredajom radova, obveznik primopredaje odgovoran za kašnjenje, plaća penale za zakašnjenje u iznosu od 500,00 kuna za svaki dan zakašnjenja do 10 dana kašnjenja, a za više od 10 dana 2.500,00 kuna po danu za svaki dan zakašnjenja.
32. HT je obvezan voditi i redovito ažurirati bazu podataka o cjelokupnoj kabelskoj infrastrukturi položenih kabela operatora korisnika kao i svu tehničku i izvedbenu dokumentaciju o položenim kabelima, u koju operatori korisnici imaju pravo uvida. HT je obvezan u roku 6 mjeseci od stupanja na snagu Standardne ponude uspostaviti navedenu bazu.
33. Ugovori o zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme sklapaju se na neodređeno vrijeme, za trase koje su predmet zahtjeva.
34. HT smije raskinuti ugovor uz pisanu obavijest operatoru korisniku samo u slučaju:
 - neplaćanja računa (ukoliko operator korisnik ne podmiri bilo koji dugovani i nesporni račun za usluge koje su pružene temeljem ove standardne ponude u roku od 60 dana od zaprimanja pisane opomene),
 - prestanka postojanja operatora korisnika ili gubitka ovlaštenja,
 - ako je HT-u iz razloga koje nije sam prouzročio daljnje pružanje ove usluge nemoguće ili nedopušteno,
 - ako operator korisnik učestalo krši odredbe ugovora.
35. HT je obvezan voditi popis svih sklopljenih ugovora o zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme te na zahtjev dostavljati HAKOM-u taj popis ili ugovore za pojedinačne trase.
36. Cijena zajedničkog korištenja EKI se plaća od dana sklapanja ugovora, osim u slučaju iz članka 10. stavka 5. Pravilnika.
37. HT će operatoru korisniku koji je u skladu s važećim propisima položio zaštitne cijevi malog promjera ili mikrocijevi u slobodni prostor izgrađene elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme refundirati troškove materijala i radova po cijenama navedenim u troškovniku, a po stvarno izvedenim radovima koji su sastavni dio tehničkog rješenja, na način da će se za navedeni iznos jednokratno umanjiti račun za najam po drugim ugovorima za zajedničko korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme. Osnova za refundiranje su stvarno izvedeni radovi po jediničnim cijenama iz tehničkog rješenja, a količina radova se dokazuje sukladno dokaznici mjera izvedenih radova. U slučaju da se cjelokupni iznos ne može refundirati od najma za tekuću godinu, preostali iznos će se refundirati od sljedećeg računa i tako sve do konačnog refundiranja ukupnog troška.
38. HT je u skladu s Pravilnikom o tehničkim uvjetima za kabelsku kanalizaciju, obvezan održavati elektroničku komunikacijsku infrastrukturu i povezanu opremu urednom stanju te omogućiti njezino neometano korištenje od strane operatora korisnika. Troškovi mjesečnog standardnog održavanja EKI uračunati su u cijenu zajedničkog koštanja EKI te ih HT ne može naplaćivati dodatno.

39. U svrhu održavanja, provjere ispravnosti kabela ili obavljanja drugih radova na kabelima koji se ne smatraju dogradnjom ili rekonstrukcijom, HT mora odmah po primitku obavijesti od strane operatora korisnika, omogućiti operatoru korisniku pristup elektroničkoj komunikacijskoj infrastrukturi kojom se operator korisnik koristi u okviru sklopljenog ugovora. HT će samostalno odlučiti hoće li osigurati nadziranje nad obavljanjem ovih radova.
 40. HT je obvezan redovito (najmanje jednom mjesečno) obilaziti trase kabelaške kanalizacije u kojima je ostvareno zajedničko korištenje EKI temeljem sklopljenog ugovora, te čistiti zdence i cijevi po potrebi, u svrhu pravovremenog uočavanja i otklanjanja oštećenja kao i sprječavanja nastanka oštećenja, o čemu je obvezan redovito sastavljati zapisnike i voditi evidenciju.
 41. HT mora definirati konkretne vremenske rokove za otklanjanje nedostataka na vlastitoj infrastrukturi koji ne smije biti dulji od vremenskog perioda obilaska trase.
 42. HT odgovara za štetu koju operator korisnik pretrpi zbog neodržavanja EKI na način propisan u točki 40.
 43. HT je obvezan izrađivati godišnje planove održavanja EKI najkasnije do 30. studenog tekuće godine za sljedeću godinu. Planovi moraju obuhvaćati sve trase za koje postoje sklopljeni ugovori. Navedene planove HT je obvezan dostavljati na uvid svim operatorima korisnicima u onim dijelovima u kojima su ostvarili zajedničko korištenje EKI, a operator korisnik ima pravo prigovora na izrađeni plan ukoliko isti nije izrađen u skladu s pravilima struke.
 44. Prvi godišnji plan HT je obvezan izraditi u roku 60 dana od dana stupanja na snagu Standardne ponude.
 45. HT je obvezan pravovremeno izvještavati operatore korisnike o planiranim mjerama, mjestu i vremenu određenih aktivnosti koje se odnose na održavanje EKI, kako bi operatori korisnici mogli pregledati svoj dio elektroničke komunikacijske mreže. Predstavnik operatora korisnika ima pravo biti prisutan radnjama koje HT obavlja. Tom prilikom operator korisnik može provjeriti stanje na trasi koju koristi i za koju plaća najam i na taj način pravovremeno uočiti detalje koji potencijalno mogu ugroziti integritet javne komunikacijske mreže. Potrebno je definirati način koordinacije radova HT-a i operatora korisnika.
 46. U slučaju da HT premješta pojedinačne trase zbog rekonstrukcije ili izgradnje novih objekata obvezan je snositi trošak premještanja kabela operatora korisnika i odgovoran je za ispravnu realizaciju radova na premještanju. Ugovorom će se definirati način koordinacije radova HT-a i operatora korisnika.
 47. HT može u svrhu osiguranja plaćanja najamnine, zatražiti od operatora korisnika dostavljanje zadužnice čiji iznos ne smije premašiti tromjesečni iznos zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture.
- II. HT je obvezan svim operatorima s kojima imaju sklopljene ugovore o zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane

opreme ponuditi radi potpisivanja ugovore usklađene sa standardnom ponudeom iz toke I. ove odluke, u roku 30 dana od dana objave standardne ponude.

- III. Od dana primitka ove odluke, HT je obavezan primjenjivati troškovno usmjerene cijene zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme određene odlukom Vijeća HAKOM-a Klasa: 344-01/09-01/965 Ur.broj: 376-04-10-10 od 05. veljače 2010.g. korigirane na način da primijeni prosječni ponderirani trošak kapitala na koji je Vijeće HAKOM-a izdalo suglasnost u okviru regulatorne računovodstvene dokumentacije HT-a.

Obrazloženje

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (dalje: HAKOM) zaprimila je 10. lipnja 2010.g. prijedlog trgovačkog društva B.net Hrvatska d.o.o. (dalje: B.net) kojim predlaže HAKOM-u odrediti Hrvatskom Telekom-u obvezu izrade i objave standardne ponude pristupa kabelskoj kanalizaciji obrazlažući svoj zahtjev time što već dvije godine HT ne uspijeva urediti odnose s operatorima korisnicima infrastrukture, osobito u odnosu na održavanje, sigurnost veza i otklanjanje kvarova.

Člankom 30. ZEK-a uređuje se zajedničko korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme te se propisuje obveza HAKOM-u da u ostvarivanju regulatornih načela i ciljeva iz članka 5. ZEK-a potiče zajedničko korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, osobito u svrhu zaštite ljudskog zdravlja, očuvanja okoliša, zaštite prostora, zaštite i očuvanja kulturnih dobara te nacionalne sigurnosti. Stavkom 5. istog članka taksativno se utvrđuju i obveze koje HAKOM svojom odlukom može odrediti infrastrukturnom operatoru, a to su:

- primjena načela nediskriminacije i odobravanja pristupa svim operatorima korisnicima uz jednake uvjete;
- primjena načela troškovne usmjerenosti na temelju troškova gradnje i održavanja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, uz primjerenu stopu povrata na ulaganja;
- izradu i objavu standardne ponude pristupa i obvezu pregovaranja o pristupu s operatorima korisnicima.

Imajući u vidu regulatorna načela i ciljeve određene u članku 5. ZEK-a, a u svezi poticanja zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, HAKOM je dužan reagirati na način da, u okviru svojih nadležnosti, uredi postojeće stanje kako bi takvom regulacijom stvorio uvjete za ravnopravno, nediskriminirajuće i transparentno

korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme za sve sudionike tržišta elektroničkih komunikacija. U tom je smislu potrebno naglasiti kako postojeće stanje u ovom dijelu tržišta stvara mogućnost diskriminatornog ponašanja infrastrukturnog operatora HT-a u pogledu pristupa, održavanja, otklanjanja smetnji i drugih elemenata zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, dok s druge strane otvara mogućnosti nezakonitog korištenja iste od strane operatora korisnika. Navedena situacija ugrožava sigurnost elektroničkog komunikacijskog prometa i predstavlja prepreku razvoju tržišnog natjecanja.

Pravilnikom o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (NN 154/98 i 93/10, dalje: Pravilnik) određeni su uvjeti i načini djelotvornog korištenja slobodnog prostora u izgrađenoj kabelskoj kanalizaciji. Pravilnik djelomično uređuje uvjete i rokove realizacije podnesenog zahtjeva za ugovaranje zajedničkog korištenja dijela kabelske kanalizacije, vrstu, veličinu i način instaliranja cijevi koje se smiju koristiti, međusobni obračun troškova realizacije uvlačenja cijevi, sastavne dijelove tehničkog rješenja i ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju, način rješavanja sporova i dr. Pravilnikom je HAKOM infrastrukturnom operatoru nametnuo obvezu izrade racionalnih tehničkih rješenja za korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture, a operatorima korisnicima i HT-u nametnuo je obvezu korištenja novih tehnologija kojima se omogućava prikladan razvoj mreža novih operatora.

Temeljem članka 32. ZEK-a, HT je kod HAKOM-a prijavljen za pružanje djelatnosti pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, i temeljem potvrda o pravu puta koje je HAKOM izdao HT-u, najveći je infrastrukturni operator elektroničke komunikacijske infrastrukture u Republici Hrvatskoj. HT sa svim operatorima korisnicima sklapa okvirne ugovore o pristupu i zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme kojima određuje uvjete i postupke vezane uz pristup i zajedničko korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture. Uvidom u trenutno važeće okvirne ugovore koje je HT sklapao s operatorima korisnicima tijekom 2005. i 2006. godine, utvrđeno je da su njegove odredbe u velikom dijelu neusklađene s postojećim propisima (ZEK-om i podzakonskim propisima), a velikim dijelom su diskriminatorne za operatore korisnike na način da ih dovode u značajno nepovoljniji položaj od položaja kojeg je sebi priskrbio HT.

Odlukom Vijeća HAKOM-a od dana 17. srpnja 2009.g., klasa: 344-01/09-01/1080, urbroj: 376-11-09-01 HT je proglašen operatorom sa značajnom tržišnom snagom na tržištu veleprodajnog (fizičkog) pristupa mrežnoj infrastrukturi (uključujući dijeljeni ili potpuni izdvojeni pristup) na fiksnoj lokaciji (dalje: Odluka) te su mu određene sljedeće regulatorne obveze: obveza pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže (članak 61. ZEK-a), obveza nediskriminacije (članak 59. ZEK-a), obveza transparentnosti (članak 58. ZEK-a), obveza nadzora cijena i vođenja troškovnog računovodstva (članak 62. ZEK-a) i obveza računovodstvenog razdvajanja (čl. 60. ZEK-a).

Kroz obvezu pristupa i korištenja posebnih dijelova mreže HT-u je nametnuta obveza da, cit.: „U skladu s člankom 61. stavkom 3. točkom 6. ZEK-a osigura zajedničko korištenje prostora ili druge oblike zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, uključujući osobito zajedničko korištenje kabelaške kanalizacije, zgrada i drugih građevina te njihovih ulaza.“ (str. 63. Analize tržišta veleprodajnog (fizičkog) pristupa mrežnoj infrastrukturi (uključujući dijeljeni ili potpuni izdvojeni pristup) na fiksnoj lokaciji, dalje: Analiza).

U Odluci je HAKOM objasnio da je cit.: „S obzirom na postojeće stanje u svezi zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, opravdano istaknuti ovu obvezu HT-u kao operatoru sa značajnom tržišnom snagom, s obzirom da propisivanje takve obveze omogućuje ostvarivanje regulatornih načela i ciljeva Agencije. Agencija smatra opravdanim da ista bude sastavni dio regulatornih obveza proizašlih iz ove analize tržišta. Naime, navedenom obvezom želi se osigurati operatorima pristup DTK i kolokacijskim uslugama, kao i transparentnost svih obveza na predmetnom mjerodavnom tržištu.“ (str. 118. Analize).

S obzirom na zemljopisnu rasprostranjenost elektroničke komunikacijske infrastrukture na kojoj HT ima status infrastrukturnog operatora, odnosno na činjenicu da je ista izgrađivana tijekom dugog vremenskog razdoblja te s obzirom na već spomenuto nesređeno stanje u pogledu izgradnje i održavanja elektroničke komunikacijske infrastrukture, HAKOM je dužan reagirati na način da, u okviru svojih nadležnosti, uredi postojeće stanje kako bi takvom regulacijom stvorio uvjete za ravnopravno, nediskriminirajuće i transparentno korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture za sve sudionike elektroničkog komunikacijskog tržišta.

Slijedom navedenog, a kako bi se utvrdili transparentni, pravedni i s važećim propisima usklađeni uvjeti koje HT kao najveći infrastrukturni operator u Republici Hrvatskoj (temeljem izdanih potvrda o pravu puta iz čl. 27. i 28. ZEK-a) primjenjuje u odnosu na operatore korisnike, Vijeće Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (dalje: Vijeće HAKOM-a) je temeljem članka 12. stavka 1. točke 6. ZEK-a pokrenulo po službenoj dužnosti postupak donošenja odluke kojom se HT-u određuje obveza izrade i objave standardne ponude o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme. HAKOM je 13. srpnja 2010.g. na svojoj internetskoj stranici objavio javni poziv svim zainteresiranim osobama da dostave detaljno obrazložene prijedloge sastavnih dijelova koje bi standardna ponuda HT-a trebala sadržavati, a koji su od značaja za pravilno i efikasno funkcioniranje pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme. Javni poziv je trajao do 16. kolovoza 2010.g.

Tijekom trajanja javnog poziva, HAKOM je zaprimio prijedloge i mišljenja sljedećih operatora: Metronet telekomunikacija d.d., Zagreb, OT-Optime Telekom d.d., Zagreb i B.net Hrvatska d.o.o., Zagreb. Očitovanje HT-a, nastavno na zaseban poziv HAKOM-a,

zaprimljeno je 17. kolovoza 2010.g. Prijedlozi operatora (osim HT-a), u bitnome se odnose na probleme održavanja EKI, sprječavanje oštećenja, postupanje HT-a u slučaju nastanka oštećenja, otklanjanje kvarova i sl.

U razdoblju od 31. kolovoza 2010.g. do 30. rujna 2010.g. HAKOM je objavio javnu raspravu o prijedlogu odluke kojom se HT-u određuje izraditi i objaviti standardnu ponudu o načinu i uvjetima pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme (dalje u tekstu: prijedlog odluke). Tijekom trajanja javne rasprave na prijedlog odluke, sljedeći operatori su poslali svoje komentare i prijedloge: Hrvatski Telekom d.d., Amis Telekom d.o.o., OT-Optima Telekom d.d., H1 Telekom d.d., Metronet telekomunikacije d.d. i B.net Hrvatska d.o.o.

Obzirom da je HAKOM smatrao opravdanim prihvatiti neke od komentara koji su zaprimljeni tijekom javne rasprave, HT-u su 24. studenog 2010.g. dostavljeni svi komentari i prijedlozi pristigli u tijeku trajanja javnog poziva kao i javne rasprave te je pozvan da se na iste, kao i na stav HAKOM-a o prihvaćenim prijedlozima očituje. HT se očitovao o traženom 15. prosinca 2010.g.

HAKOM je u ovom postupku analizirao sve pristigle komentare i prijedloge operatora, a u nastavku se daje obrazloženje svake pojedine točke izreke, kao i očitovanje na prijedloge i komentare pristigle u tijeku postupka.

HAKOM je u ovoj odluci odredio osnovne odredbe koje standardna ponuda mora sadržavati, a odnose se na uvjete, rokove i postupke za ostvarivanje pristupa i zajedničkog korištenja elektroničke komunikacijske infrastrukture (EKI) i povezane opreme, način održavanja, postupke i rokove oko otklanjanja smetnji, posljedice u slučaju kašnjenja kao i druge odredbe koje je smatrao neophodnim za osiguravanje pravednog odnosa između HT-a i operatora koji koriste EKI s HT-om temeljem sklopljenog ugovora o zajedničkom korištenju EKI i povezane opreme, uz istovremenu zaštitu elektroničkog komunikacijskog sustava te primjenu najefikasnijih postupaka u cilju realizacije zajedničkog korištenja izgrađene EKI.

Obveza izrade i objave standardne ponude pristupa i obveza pregovaranja o pristupu s operatorima korisnicima proizlazi iz čl. 30. stavka 5. ZEK-a. Tvrdnja HT-a kako nema mjesta za određivanje obveze i izrade standardne ponude obzirom da HT u svojim ugovorima s operatorima korisnicima redovito i pod nediskriminirajućim uvjetima ugovara polaganje i održavanje njihovih kabela u HT-ovoj EKI je paušalna, međutim već sama činjenica da su svi ugovori jednaki po svom sadržaju, govori o tome da operatori korisnici nemaju mogućnost pregovaranja o njegovim odredbama. Kako je HT najveći infrastrukturni operator u Republici Hrvatskoj te u slučaju nesuglasja oko odredaba ugovora, operatori korisnici nisu u mogućnosti iste ne prihvatiti, HAKOM smatra da je upravo neophodno standardnom ponudom odrediti HT-u uvjete pristupa i zajedničkog korištenja EKI. Naime, upravo je zbog postojanja većeg broja prigovora operatora korisnika, a vezano za uvjete ugovaranja pristupa EKI s HT-om,

HAKOM odlučio odrediti obvezu izrade standardne ponude HT-u, kako bi se spriječilo narušavanje tržišnog natjecanja nametanjem uvjeta koji su nerazumni i kao takvi dovode do narušavanja djelotvornog tržišnog natjecanja.

Prigovor HT-a kako HAKOM diskriminira HT u odnosu na druge operatore, u suprotnosti je s načelom razmjernosti kojim se regulator mora voditi u rješavanju problema na tržištu, na način da se regulatorne obveze koje se nameću pojedinom operatoru moraju temeljiti na prirodi utvrđenog nedostatka na tržištu i zaštiti djelotvornog tržišnog natjecanja. U tom smislu, HT kao najveći infrastrukturni operator ima znatno veću mogućnost zlorabiti svoju tržišnu snagu u odnosu na druge infrastrukturne operatore, zbog čega mu je HAKOM i nametnuo obvezu troškovnog određivanja cijena zajedničkog korištenja EKI. Obzirom da je članak 30. stavak 5. točka 2. ZEK-a predvidio mogućnost da Agencija infrastrukturnom operatoru odlukom utvrdi primjenu načela troškovne usmjerenosti cijena zajedničkog korištenja EKI, Agencija navedenu obvezu može, ali ne mora odrediti svim infrastrukturnim operatorima.

Na prigovor HT-a kako je prvobitno određeni rok od 30 dana za izradu i objavu standardne ponude prekratak, osobito s obzirom na predviđeno kreiranje nekoliko različitih baza podataka koje je potrebno staviti na raspolaganje operatorima korisnicima, HAKOM je isti produljio, tako da je rok od 45 dana za izradu i objavu standardne ponude (od dana donošenja odluke), određen kao razumni rok, dostatan da se izradi standardna ponuda temeljem ove odluke. S obzirom da se radi o podacima s kojima HT već raspolaže za svoje potrebe, potrebno je definirati samo sučelje preko kojeg će se omogućiti kontrolirani pristup zainteresiranim stranama.

Problemi neovlaštenog i nekontroliranog uvlačenja kabela od strane operatora korisnika, kao i problemi koje HT ima s drugim operatorima zbog odbijanja sklapanja ugovora o pristupu i zajedničkom korištenju EKI, nisu predmet ovog postupka, i HAKOM ih ovdje nije komentirao. Isto tako, HAKOM nije u ovom predmetu odredio HT-u obvezu sklapanja ugovora s operatorima korisnicima unatoč tome što su, prema tvrdnji HT-a, takvi kabeli postavljeni protivno volji HT-a, već je točkom II. odredio obvezu HT-u ponuditi operatorima s kojima već ima sklopljene ugovore o zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, ugovore usklađene sa standardnom ponudom iz ove odluke.

Prema trenutno vrijedećim okvirnim ugovorima u koje je HAKOM izvršio uvid, sklopljenim između HT-a i operatora korisnika, HT je odredio slobodni prostor na način da isti nije u skladu s definicijom slobodnog prostora iz članka 4. stavka 2. Pravilnika. Stoga je bilo potrebno u točki 3. odrediti obvezu HT-u usklađenja definicije slobodnog prostora.

Prigovor HT-a kako je potrebno kod određivanja slobodnog prostora uzeti u obzir i planirane potrebe infrastrukturnog operatora i operatora korisnika u određenom vremenskom razdoblju, sukladno Pravilniku o tehničkim i uporabnim uvjetima za svjetlovodne distribucijske mreže, kao i prijedlog da svi kabeli operatora korisnika za koje operator korisnik nema sklopljen ugovor o pristupu i zajedničkom korištenju EKI dobiju status „nekorišteni kabel“ po isteku roka od 30 dana po objavi Standardne ponude, HAKOM nije prihvatio. Naime, HT ovime

pogrešno tumači članak 5. stavak 9. navedenog pravilnika, budući da je ovime propisano kako se planirani kapacitet svjetlovodne distribucijske mreže mora planirati za razdoblje od najmanje 5 godina kako bi se izbjegli dodatni zahvati u cilju povećanja kapaciteta distribucijske svjetlovodne mreže, bilo s aktivnom ili pasivnom opremom, što znači da se mreža planira tako da zadovolji potrebe prostora i krajnjih korisnika najmanje za narednih 5 godina od izgradnje. Prijedlog HT-a da se svi kabeli bez sklopljenog ugovora o najmu proglase "nekorištenim kabelima" nije u skladu propisanim načinom postupanja s takvim kabelima, određenim u Pravilniku.

Prijedlog Metronet telekomunikacija d.d. (Metronet) da standardna ponuda mora stupiti na snagu danom objave ali uz prethodno odobrenje HAKOM-a, nije prihvaćen iz razloga što HAKOM nema ovlasti za takav postupak. U slučaju da HT ne postupi po ovoj odluci, HAKOM će provesti postupke iz svoje nadležnosti.

Točke 4. i 5. omogućuju bolju transparentnost u pogledu uvida u informacije o raspoloživosti prostora u EKI. Ovime se operatorima korisnicima u znatnoj mjeri olakšava planiranje njihove mreže tako što će im prije podnošenja zahtjeva za ugovaranjem trasa, na jednostavan i brz način biti omogućeno raspolagati s informacijama o trasama kabelske kanalizacije, kabelskim zdcencima te tehničkoj dokumentaciji postojećeg stanja svake pojedine trase iz koje će biti jasno vidljiv raspoloživi kapacitet izgrađene kabelske kanalizacije i trenutno zauzeće.

Prigovor HT-a o neodrživosti obveze da se u roku od 6 mjeseci od stupanja na snagu standardne ponude operatorima korisnicima osigura po troškovno orijentiranim cijenama on-line pristup bazi podataka o trasama, kapacitetu i raspoloživosti slobodnog prostora zbog postojanjem nesređenog stanja i nelegalno uvučenih kabela od strane drugih operatora, HAKOM nije prihvatio, iz razloga što HT mora voditi ovakvu bazu podataka temeljem članka 34. Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (NN 154/08). Dakle, ovom odlukom određeno je HT-u da svoju bazu podataka, s podacima s kojima raspolaže, da na uvid operatorima korisnicima putem on-line pristupa. Kako bi operatori korisnici mogli provjeriti dostavljene podatke, HT mu mora omogućiti pristup trasi radi provjere stvarnog stanja. Sređivanje nelegalno i neovlašteno uvučenih kabela, koje HT spominje u svom prigovoru, HAKOM će rješavati u postupcima iz svoje nadležnosti.

Nadalje, cijena on line pristupa bazi podataka ne smije biti takva da se trošak izrade i ažuriranja baze podataka prebaci na operatore korisnike. HT mora odrediti ovaj trošak na način da u navedenu naknadu uključi samo dodatne troškove koje ima iz razloga omogućavanja drugima pristupa toj bazi (izrada on line sučelja). Ukoliko bi HT ovu cijenu iskazao neopravdano, HAKOM će poduzeti postupke iz svoje nadležnosti. Stoga je odlukom određeno da HT kao infrastrukturni operator ima pravo naplaćivati ovu uslugu, ali samo troškovno opravdanu cijenu i to: jednokratni trošak on line pristupa bazi podataka (izrada on line sučelja) i trošak preuzimanja podataka (tehničke dokumentacije), koji ne smije biti skuplji od cijena koje vrijede za katastarske planove po cjeniku Državne geodetske uprave. Obzirom da HT od Državne geodetske uprave nabavlja katastarske planove (podloge) za vlastite

potrebe, trošak nabave ne može prebaciti na operatore korisnike. Dakle, cijena koju HT naplaćuje operatorima korisnicima ne može biti veća od one koju sam plaća.

U odnosu na točku 5. odluke, HAKOM je prihvatio prijedlog Optime Telekom da se eksplicitnije definira pojam dokumentacije u elektronskom obliku, kako bi se izbjegla mogućnost nastanka nesuglasja. Stoga je određeno da je HT obvezan dati na uvid operatoru korisniku podatke (tehničku dokumentaciju) u elektronskom obliku – dwg formatu na katastarskoj podlozi. Zbog prigovora operatora kako bi HT mogao naplaćivati nerazumne cijene dostave podataka o trasama i raspoloživosti kapaciteta izgrađene kabelaške kanalizacije i trenutnom zauzeću, HAKOM je i u ovoj točki dodatno pojasnio koje je troškove HT ovlašten naplatiti od operatora korisnika. Također je prihvaćen prigovor OT-Optime Telekom da se u ovu odredbu stavi obveza HT-a dostaviti tehničku dokumentaciju za zahtijevanu trasu. Time se dodatno ubrzava postupak pribavljanja svih potrebnih elemenata za podnošenje zahtjeva za ugovaranje zajedničkog korištenja trase.

Nije prihvaćen prigovor HT-a kako se rok za dostavu podataka o trasi, položaju zdenaca i profilu cijevi treba korigirati obzirom da se radi o dostavljanju prethodnih informacija u prijelaznom razdoblju, do uspostavljanja on line pristupa bazi podataka jer HAKOM smatra da nema opravdanih razloga za dulji rok. Prigovor HT-a iz dopisa od 15. prosinca 2010.g. kako bi morao kupovati katastarske planove specijalno za operatore korisnike također nije prihvaćen iz razloga što HT pribavlja katastarske planove za svoje potrebe te taj trošak ne može prebacivati na operatora korisnika.

Točke 6., 7. i 12. određene su radi ubrzanja postupka ugovaranja trasa na način da su specificirani elementi koje zahtjev treba sadržavati. Rok od 15 dana za odgovor na zahtjev za ugovaranje (točka 12.) određen je u skladu s člankom 9. stavkom 2. Pravilnika. Prigovor HT-a kako je Pravilnikom propisano pravo infrastrukturnog operatora izraditi tehničko rješenje u roku 30 dana, HAKOM nije prihvatio jer članak 9. stavak 3. Pravilnika propisuje rok za sklapanje ugovora o zajedničkom korištenju EKI i povezane opreme.

U odnosu na postojeću praksu, povećana je brzina i efikasnost ugovaranja i realizacije zajedničkog korištenja EKI na način da HT, pod uvjetom da sam izrađuje tehničko rješenje, isto dostavlja operatoru korisniku u roku 15 dana od dana podnošenja zahtjeva, odnosno ako tehničko rješenje izrađuje operator korisnik ili treća osoba, isto je obvezan dostaviti uz zahtjev za ugovaranje, u kojem slučaju HT mora u roku 15 dana operatoru korisniku dostaviti prijedlog ugovora. Naime, HAKOM smatra opravdanim prijedlog H1Telekoma da je operator korisnik ovlašten uz zahtjev dostaviti i već izrađeno tehničko rješenje, što prema mišljenju HAKOM-a znatno ubrzava postupak ugovaranja i realizacije zajedničkog korištenja EKI. Stoga je u točki 6. dodana mogućnost da se uz zahtjev dostavi i već izrađeno tehničko rješenje. Također je prihvaćen prigovor H1 Telekoma u pogledu navođenja opreme koja se planira koristiti, te je ista izbrisana iz točke 6.

U slučaju zahtjeva za ugovaranjem više trasa na određenom području, brzina i efikasnost postižu se istovremenim dostavljanjem i idejnog rješenja (točka 7.). Prigovor HT-a iz dopisa

od 15. prosinca 2010.g. kako u točki 7. ne može stajati pojam „neograničeni“ broj skica zahtijevanih trasa, HAKOM smatra opravdanim, te je u odluci dodana rečenica kako jedan zahtjev koji sadrži veći broj skica ne smije obuhvatiti područje veće od jedne katastarske općine.

Točka 8. je određena kako bi se onemogućilo diskriminatorno ponašanje HT-a koji je do sada, prema okvirnim ugovorima, zahtjeve zaprimao isključivo poštom i to samo ponedjeljkom u tijeku radnog vremena. Točka 9. je uvedena radi boljeg uvida HAKOM-a u postupke rješavanja zahtjeva za ugovaranjem zajedničkog korištenja EKI. Točka 10. je uvedena radi ujednačavanja s obvezama iz drugih standardnih ponuda HT-a, a rok od 6 mjeseci vezan je uz rok određen za pristup on line bazi podataka iz točke 4. Stoga ni prijedlog Metronet-a da se ovaj rok smanji na 3 mjeseca nije osnovan.

Točka 11. je uvedena kako bi se operatoru korisniku omogućilo da i prije isteka roka od 15 dana bude obaviješten o nepotpunosti zahtjeva. Obzirom da novi zahtjev ima više stavki od onih koje je do sada tražio HT, postojeći rok iz okvirnih ugovora od 1 dana povećan je na tri radna dana.

Točka 13. je uvedena kako bi se HT prisilio na poštivanje zadanih rokova, na način da će morati plaćati penale za svaki dan kašnjenja. Penali u svojim novčanim iznosima odgovaraju iznosima iz drugih standardnih ponuda HT-a (Standardnoj ponudi za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji). Točka 15. je uvedena kako bi se spriječila dosadašnja obveza operatora korisnika da HT-u dostavljaju planove zahtjeva za razdoblje od 3 mjeseca unaprijed, što HAKOM smatra diskriminatornim i neutemeljenim. U odnosu na točku 16., HAKOM nije prihvatio prigovor HT-a u pogledu duljih trase, jer ako se radi o trasama koje se ne mogu smatrati nadogradnjom postojeće infrastrukture, onda su za takve radove potrebne dodatne dozvole, pa o tome hoće li graditi ili ne odlučuje operator korisnik.

Prijedlog Amis-a da će u slučaju ako operator korisnik prihvati alternativno rješenje, operator korisnik snositi troškove realizacije alternativnog rješenja, a HT će te troškove refundirati na način da će postupiti sukladno točki 37. prijedlog odluke tj. da će za iznos troškova jednokratno umanjiti račun za najam po drugim ugovorima za zajedničko korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, je prihvaćen samo za postojeće trase. Ukoliko se radi o novoj trasi, troškovi realizacije moraju biti predmet dogovora. Stoga je u točki 16. dodana odredba na način da se obveza iz točke 37. primjenjuje samo ako se radi o alternativnom rješenju na postojećoj trasi.

Točka 17. je uvedena kako bi se HAKOM-u i operatorima korisnicima omogućilo lakše praćenje učinkovitosti postupaka ugovaranja i realizacije zahtjeva za zajedničkim korištenjem elektroničke komunikacijske infrastrukture.

Točka 18. je u skladu s člankom 9. stavkom 7. Pravilnika, a svrha joj je spriječiti dosadašnje diskriminatorno ponašanje HT-a prema kojem HT ima pravo nadzirati izradu tehničkog rješenja i davati suglasnost u slučaju kad ga radi treća strana. HT-u, a i operatoru korisniku je ostavljena mogućnost prigovora ukoliko je tehničko rješenje izrađeno suprotno pravilima struke i važećim propisima. Prigovor se također može odnositi i na visinu troškova radova i materijala iz dostavljenog tehničkog rješenja, u kojem slučaju podnositelj prigovora može ponuditi novi troškovnik s nižim cijenama i istim ili kraćim rokovima realizacije. Nastavno na zahtjeve operatora da se precizira rok za podnošenje prigovora na tehničko rješenje uz obrazloženje da se nepropisivanjem roka ostavlja mogućnost odugovlačenja početka radova, dodatno je propisan rok za podnošenje prigovora na tehničko rješenje koji iznosi 5 dana od dana zaprimanja tehničkog rješenja. U cilju postizanja brzine i efikasnosti postupka, određena je i posljedica podnošenja neosnovanog prigovora. Podnositelj prigovora plaća penale u iznosu od 500,00 kuna za svaki dan odgode početka realizacije radova do 10 dana odgode, a za više od 10 dana 2.500,00 kuna po danu za svaki dan odgode.

Točka 19. je uvedena radi obveze troškovne usmjerenosti cijena HT-a.

Nastavno na prigovor Metroneta kako je potrebno konkretizirati trošak, tj. točan iznos troška izrade tehničkog rješenja uz izbjegavanje generalne sintagme „troškovno orijentirane cijene“, HAKOM je dodatno odredio da HT smije naplatiti samo stvarni trošak izrade tehničkog rješenja od strane ovlaštene osobe i stvarni trošak dostave dokumentacije.

HT je u svojim komentarima naveo kako smatra da mora imati pravo izdati ili uskratiti suglasnost na tehničko rješenje jer kao infrastrukturni operator vodi računa o sigurnosti infrastrukture za što je po ZEK-u i obavezan. Također, smatra da u slučaju da tehničko rješenje izrađuje operator korisnik i ukoliko HT nema pravo na izdavanje suglasnosti, ali se provjerom utvrdi neispravnost te HT ima prigovor na izrađeno tehničko rješenje, tada HT ima pravo na naknadu po realno utrošenom vremenu izvršene provjere, pri čemu bi cijena dostave podataka o cijevnoj infrastrukturi morala bi biti sljedeća: $3ns + 0,5Kn/m$ za trase iznad 500m.

Ovakav prijedlog HT-a HAKOM nije prihvatio jer smatra da su točkama 18. i 19. primjereno i na jednak način zaštićeni interesi obje strane. Također nije prihvatljiv izračun kojeg je HT predložio jer niti HT niti operator korisnik nemaju pravo naplatiti trošak provjere tehničkog rješenja.

Točka 20. definira radove nad kojima HT ima pravo obavljati nadzor, a točka 23. je uvedena radi obveze troškovne usmjerenosti cijena HT-a i usklađivanja sa cijenama nadzora koje HT naplaćuje prema drugim standardnim ponudama.

HT smatra da je točka 22. kontradiktorna sama sebi, jer »cijena mora biti troškovno orijentirana i u skladu s cijenama nadzora iz drugih standardnih ponuda HT-a« a nakon toga se nalaže da troškovi proizašli iz nadzora otklona smetnje budu sastavni dio mjesečne cijene najma. Dalje smatra da se usluga nadzora obavlja pojedinačno, kao zaseban slučaj, zbog čega

je nemoguće takav iznos ukalkulirati u mjesečnu cijenu najma EKI te je nemoguće izračunati cijenu mjesečnog najma prostora u EKI s uključenim nadzorom kod otklanjanja smetnji. HAKOM smatra da ukoliko je za troškove uklanjanja smetnji, interventne radove, troškove nadzora i dr. odgovoran infrastrukturni operator (npr. radi lošeg održavanja i sl.), onda svi troškovi idu na teret infrastrukturnog operatora. Ako je za nastale troškove odgovoran operator korisnik, onda isti idu na teret operatora korisnika. Nadalje, prigovor H1 Telekomu da HT ne bi trebao obavljati nadzor ukoliko operator korisnik angažira ovlaštenu tvrtku za otklanjanje smetnji, HAKOM nije prihvatio iz razloga što se radi o infrastrukturi kojom upravlja HT te nema razloga da se HT-u uskrati pravo i mogućnost nadziranja radova.

U cilju osiguranja efikasnosti i brzine otklanjanja smetnji, točkom 24. određuje se mogućnost prijave smetnje/interventnih radova i elektronskim putem. Točka 25. je uvedena kako bi se spriječila naplata troškova otklanjanja smetnji/interventnih radova u slučajevima kada je do smetnje došlo iz razloga koji ne ulaze u odgovornost operatora korisnika.

HT smatra da je odredba 25. neprihvatljiva jer postavlja generalno pravilo da je HT dužan snositi sve stvarne troškove nastale zbog otklanjanja smetnji/interventne radove a koje obavlja na zahtjev operatora korisnika, osim u slučaju da je smetnja uzrokovana razlozima na strani operatora korisnika. Smatra da usluga otklanjanja smetnji/interventni radovi na kabelu operatora korisnika, na njegov zahtjev ne mogu biti besplatni te da bi trebalo biti upravo obrnuto rješenje, a to je da operator korisnik dokaže da je smetnja nastala zbog uzroka za koji je odgovoran HT (npr. loše održavanje EKI). HAKOM ne prihvaća prijedlog HT-a iz razloga što odredba točke 25. na jednak način štiti interese i infrastrukturnog operatora i operatora korisnika te HAKOM nije našao opravdanih razloga na njezinu izmjenju. Nadalje, HT je pogrešno protumačio uslugu otklanjanja smetnji. Naime, HT je odgovoran za ispravno funkcioniranje infrastrukture koju je dao drugom operatoru na korištenje te treba štiti kapacitete operatora korisnika od bilo kakvih vanjskih utjecaja. Ukoliko treća strana ošteti HT-ovu infrastrukturu te kabel operatora korisnika, troškove sanacije kabela snosi HT, a on može iste nadoknaditi od počinitelja štete. Točkom 26. određeno je pravo HT-u naplatiti trošak radova na otklanjanju smetnji prema cijenama koje moraju biti troškovno orijentirane i u skladu s cijenama koje HT naplaćuje po drugim standardnim ponudama, pod uvjetom da je smetnja uzrokovana razlozima na strani operatora korisnika.

Točkom 27. i 29. određuje se započeti/dopustiti započinjanje s izvođenjem radova bez odgađanja, čime se postiže efikasnost u realizaciji tehničkog rješenja. Također se onemogućava HT-u davanje obvezujućih uputa trećoj strani prilikom obavljanja usluga instalacije kabela operatora korisnika te u slučaju nepoštivanja obvezujućih uputa, davanje zabrane pristupa trećoj strani. Umjesto toga, HT-u se sukladno točki 29. ostavila mogućnost traženja ispravka sukladno tehničkom rješenju.

HT smatra da su navedene odredbe u suprotnosti s odredbama čl. 9. stavci 8., 9. i 10. Pravilnika o zajedničkom korištenju EKI kojima je određeno da operator korisnik dostavlja infrastrukturnom operatoru popunjen troškovnik po načelu ključ u ruke. Infrastrukturni

operator prihvaća ili nudi svoje cijene po načelu ključ u ruke. Tehničko rješenje izvodi onaj koji je ponudio nižu ukupnu cijenu. Smatra da navedene točke prijedloga odluke nisu prihvatljive i u suprotnosti su s definiranom procedurom iz Pravilnika jer nije poznato po kojoj cijeni će se izvoditi radovi. HAKOM nije prihvatio ovakvo tumačenje HT-a budući da spomenute odredbe Pravilnika ostavljaju mogućnost objema stranama da ponude svoju cijenu za izvođenje predmetnih radova (upravo radi sprječavanja mogućih zloporaba), a bez obzira tko izvodi radove, predmet refundiranja će biti niža cijena.

Nastavno na prigovore operatora korisnika u pogledu osoba ovlaštenih za izvođenje radova, HAKOM je izmijenio točku 28. na način da radove mogu izvoditi samo ovlaštene osobe prema posebnim propisima o gradnji.

Na prigovor Amis Telekoma kako iz točke 29. nije jasno tko utvrđuje opravdanost zahtjeva za ispravak, HAKOM smatra da je ovu odredbu potrebno dodatno pojašniti na način da će u slučaju sumnje u opravdanost prigovora, HAKOM ocjenjivati opravdanost zahtjeva za ispravkom. Prigovor HT-a kako je potrebno precizno definirati rokove, HAKOM nije prihvatio jer iz predložene odredbe nije vidljivo koji su to rokovi koje HT predlaže.

Točka 30. je uvedena radi točnog definiranja i postizanja bolje efikasnosti postupka primopredaje radova. Na prijedlog operatora H1 Telekoma, Amis Telekoma i OT-Optime Telekoma da se ovaj rok za primopredaju radova produlji, HAKOM je prihvatio razloge i rok produljio na 8 od dana završetka radova. Obzirom da se radovi izvode prema već prihvaćenom tehničkom rješenju, navodi Optime za dodatnim rokovima u svezi dostave izvedbene tehničke dokumentacije nisu opravdani. U odnosu na prigovor HT-a kako je potrebno precizno definirati pojam „završetak radova“ jer od tog roka teku penali, HAKOM smatra da završetak radova mora biti u skladu s podacima iz točke 6., odnosno s podacima iz zahtjeva za ugovaranje, u kojem se navodi planirano vrijeme izvođenja radova. Svako odstupanje od tog vremena mora biti međusobno dogovoreno, a rokovi prekoračenja moraju biti u razumnim granicama. Dakle, planirani datum završetka radova naveden je u zahtjevu te se infrastrukturni operator i operator korisnik istog moraju pridržavati.

Točka 31. je uvedena kako bi se HT prisililo na poštivanje zadanih rokova, na način da će morati plaćati penale za svaki dan kašnjenja. Penali u svojim novčanim iznosima odgovaraju iznosima iz drugih standardnih ponuda HT-a (Standardnoj ponudi za uslugu izdvojenog pristupa lokalnoj petlji).

Točka 32. je u skladu s člankom 34. Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (NN 154/08), a svrha joj je omogućiti transparentan uvid u postojeću situaciju položenih kabela operatora korisnika, kako bi se mogao efikasno provoditi postupak planiranja mreža i ugovaranja korištenja EKI od strane operatora korisnika, a što je preduvjet za stvaranje jednakih i poštenih uvjeta za sve operatore. Prigovor HT-a kako operatori korisnici mogu imati pravo uvida u bazu ali samo svojih podataka jer uvid u ostale podatke predstavlja otkrivanje podataka drugih operatora, HAKOM

nije prihvatio jer se od HT-a ne traži da uz oznaku položenih kabela navedene naziv operatora o čijem se kabelu radi. Dakle, nije potrebno omogućiti raspoznavanje vlasništva kabela, već je potrebno omogućiti uvid u raspoloživost prostora u kabelskoj kanalizaciji te vrsti kabela koji se nalazi u kabelskoj kanalizaciji. Pristup ne smije biti uvjetovan obujmom popunjenosti baze, dok je potrebno voditi računa o tajnosti određenih podataka. Prigovor Metroneta da se rok skrati na 3 mjeseca nije prihvaćen jer je ovaj rok vezan uz rok iz točke 4.

Točkama 33. i 34. definiraju se duljina trajanja ugovora i razlozi raskida ugovora, a što su osnovne sastavnice svakog ugovora. Rokovi za raskid ugovora u slučaju neplaćanja računa utvrđeni su u skladu s postojećim regulatornim obvezama (obvezom transparentnosti) koje HT ima po drugim mjerodavnim tržištima na kojima je proglašen operatorom sa značajnom tržišnom snagom. Na prigovor H1 Telekoma kako iz točke 34. nije jasno na koje neplaćene račune se misli, HAKOM dodatno pojašnjava da se u konkretnom slučaju radi o neplaćanju računa za usluge koja proizlazi iz standardne ponude koja je predmet ovog postupka. Stoga je i ova odredba dodatno promijenjena.

Obveza iz točke 35. proizlazi iz članka 34. Pravilnika o načinu i uvjetima obavljanja djelatnosti elektroničkih komunikacijskih mreža i usluga (NN 154/08). Nastavno na prigovor Amis Telekoma u vezi s ovom točkom, HAKOM smatra da svaki operator korisnik mora imati sklopljen ugovor s infrastrukturnim operatorom o zajedničkom korištenju EKI i povezane opreme. Predmet ovog postupka je postupanje HT-a kao infrastrukturnog operatora u pogledu zajedničkog korištenja EKI. Ukoliko operator korisnik smatra da na određenoj trasi HT nije infrastrukturni operator, to ga ne opravdava za ne sklapanje ugovora s onim tko je infrastrukturni operator.

Obveze iz točaka 36. i 37. proizlaze iz Pravilnika. Nastavno na prigovor HT-a u odnosu na ove točke, HAKOM smatra da infrastrukturni operator mora voditi brigu o učinkovitom iskorištenju postojeće kabelske kanalizacije te o potrebi popunjavanja cijevi velikog profila s cijevima malog profila. Trase na kojima ne postoji dovoljan broj slobodnih cijevi velikog profila nije potrebno dodatno popunjavati cijevima malog profila, o čemu zajednički odlučuju infrastrukturni operator i operator korisnik. Ovo je nužno jer se na taj način mogu definirati stavke koje će biti predmet refundiranja. Početak plaćanja korištenja EKI i povezane opreme mora biti u skladu s ugovorom i Pravilnikom. Nastavno na prigovor H1 Telekom-a na točku 37., potrebno je napomenuti da je predmet refundiranja niža cijena, stoga je potrebna cijena izvođenja radova od strane HT-a i operatora korisnika, kako bi se mogla odrediti osnova za refundiranje. Prigovor OT-Optime Telekoma da se detaljnije propiše osnova za međusobni obračun i naknadu troškova, HAKOM je prihvatio te je u točki 37. dodatno pojašnjeno da su osnova za refundiranje stvarno izvedeni radovi po jediničnim cijenama iz tehničkog rješenja, a količina radova se dokazuje sukladno dokaznici mjera izvedenih radova.

Budući da je u postojeću troškovno orijentiranu cijenu zajedničkog koštanja EKI, a koju je HAKOM utvrdio odlukom klasa: 344-01/09-01/965, ur.broj: 376-04-10-10 od 05. veljače 2010.g. uključena i cijena održavanja EKI, odlučeno je kao u točki 38.

Točke 40. do 45. uvedene su kako bi se utvrdili jasni uvjeti i načini održavanja elektroničke komunikacijske infrastrukture, budući da su operatori u tijeku javnog poziva označili prioritarnim regulirati ovu problematiku. HT se ovime prisiljava na planirano i sustavno održavanje elektroničke komunikacijske infrastrukture, u smislu redovitog obilaska trasa na kojima ima ostvareno zajedničko korištenje EKI, redovitog čišćenja zdenaca i cijevi, pravovremenog uočavanja i otklanjanja oštećenja kao i sprječavanja nastanka oštećenja.

Nastavno na prigovor HT-a u odnosu na točke 40.-45., HAKOM dodatno pojašnjava da sukladno Pravilniku o tehničkim uvjetima za kabelsku kanalizaciju, preventivno održavanje uključuje aktivnosti: kontrolu prisutnosti štetnih i eksplozivnih plinova, provjetravanje zdenca, čišćenje zdenca, uklanjanje (ispumpavanje) vode, evidentiranje zauzeća cijevi od strane neovlaštenih ulaza u kabelsku kanalizaciju, pregled istrošenosti i kompaktnosti poklopca, provjera nivelete zdenca u odnosu na okolni teren.

U slučaju kada vlasnik ili upravitelj kabelske kanalizacije to ocijene potrebnim ili postoji opasnost bilo koje vrste da dođe do oštećenja kabelske kanalizacije i prekida elektroničkog komunikacijskog prometa, pojedini poslovi preventivnog održavanja moraju se obaviti i prije planiranog roka. S obzirom da je HT do sada u svojim ugovorima o zajedničkom korištenju elektroničke komunikacijske infrastrukture odredio obilazak trasa koje daje na korištenje operatorima korisnicima jednom mjesečno, HAKOM smatra da nema razloga za izmjenu ove odredbe. Točka 42. vezana na točku 40. i 41., te se odnosi na štete koje su nastale zbog ne reagiranja na uočene nepravilnosti prilikom redovitog obilaska trase.

Točka 46. je u skladu s obvezom iz članka 26. stavka 4. ZEK-a. Točka 47. je uvedena s obzirom na dosadašnju obvezu dostavljanja sredstava osiguranja, te imajući u vidu da iznos zadužnice - tromjesečni iznos najamnine odgovara tromjesečnom roku nakon kojeg HT ima pravo raskinuti ugovor.

Rok iz točke II. je razuman i dostatan s obzirom na količinu promjena koje je potrebno regulirati ugovorima. HT-ov prijedlog duljeg roka (90 dana) za usklađivanje ugovora HAKOM nije prihvatio tim više što je vrijeme stupanja na snagu standardne ponude produljeno na 45 dana od dana primitka odluke.

Vijeće HAKOM-a je 23. kolovoza 2010. godine izdalo suglasnost HT-u na HCA/FAC regulatornu računovodstvenu dokumentaciju u okviru koje je određena prosječna ponderirana stopa kapitala od 13,17%. Budući da su cijene EKI temeljene na načelu troškovne usmjerenosti uz primjerenu stopu povrata na ulaganja ovom odlukom određeno je HT-u upotrijebiti ovu stopu u odnosu na dosadašnju stopu od 13,7% i prilagoditi cijene koje naplaćuje za zajedničko korištenje elektroničke komunikacijske infrastrukture i povezane opreme, temeljem odluke Vijeća HAKOM-a Klasa: 344-01/09-01/965 Ur.broj: 376-04-10-10 od 05. veljače 2010.g., uz obvezu njihove korekcije. Stoga je riješeno kao u točki III. odluke.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ove odluke žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor pred Upravnim sudom Republike Hrvatske u roku od 30 dana od dana primitka.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Miljenko Krvišek, dipl. ing. el.

Dostaviti:

1. Hrvatski Telekom d.d., Zagreb, Savska cesta 32 – dostavom
2. OT-Optima Telekom d.d., Bani 75a, Buzin, Zagreb – poštom s povratnicom
3. Amis Telekom d.o.o., Bani 75, Zagreb – poštom s povratnicom
4. Metronet telekomunikacije d.d., Ulica grada Vukovara 269d, Zagreb – poštom s povratnicom
5. H1 Telekom d.d., Put Trščenice 10 Split – poštom s povratnicom
6. B.net Hrvatska d.o.o., Avenija Dubrovnik 16, Zagreb – poštom s povratnicom
7. Spis